

पाठ 3 –अङ्गुलिमालः

अभ्यास

- संस्कृतभाषायां उत्तरत-
 - पृथक् करणं सरलं भवति।
 - अङ्गुलिमालः दस्युः आसीत्।
 - श्रवास्तीनगरे महात्माबुद्धः प्रवचनं करोति स्म।
 - बुद्धस्य शान्तं वदनं दृष्ट्वा अङ्गुलिमालः जड़ीभूतः अभवत्।
- रिक्तस्थानानां पूरयत-
 - निर्दयः (ख) समीपे
 - सरलं किंतु संयोजनम् (घ) दस्युः तस्य पादयोः
- कः, कं कथयति, लिखत-

कः	कं कथयति
(क) अङ्गुलिमाल	बुद्धं
(ख) श्रीवास्तीनरेशः	बुद्धं
(ग) बुद्धः	दस्युम्
(घ) श्रवास्तीनरेशः	बुद्धम्
- पर्याय शब्दानां लिखत-

(क) पार्श्वे	निकष	निकटे
(ख) विपिन	अरण्यम्	अटवी
(ग) असुरः	दैत्यः	दानवः
(घ) शीलं	शीतलं	धैर्यवान्
- निम्नलिखितान् अविकारी शब्दानां वाक्येषु प्रयुज्यत-
 - ग्रामम् समीपे उद्यानम् अस्ति।
 - भवतः निवासस्थानं कुत्र अस्ति?
 - अहम् अद्य अत्र अस्मि।
 - सः यथैव अत्र आगमिष्यति तथैव विश्रामं करिष्यति।
- उदाहरणानुसारेण धातु-प्रत्ययं पृथक् कुरुत-

धातु	प्रत्यय	धातु	प्रत्यय
(क) दृश्	क्त्वा	(ख) ज्ञा	क्त्वा
(ग) गम्	क्त्वा		

7. अधोलिखितान् शब्दानां बहुवचने परिवर्तयतु-

(क) जनाः (ख) वयम् (ग) नरेशाः (घ) वचनानि

8. सन्धि-विच्छेदं कुरुत-

(क) प्रति + अचलत्

(ख) एकाकी + एव

(ग) प्रति + अवदत्

(घ) यथा + एव

9. निम्नलिखितान् पदेषु विभक्तिः, वचनं च लिखत-

विभक्ति वचन

(क) सप्तमी एकवचन

(ग) षष्ठी बहुवचन

विभक्ति वचन

(ख) षष्ठी एकवचन

(घ) चतुर्थी एकवचन